

BORGINGSBESLUIT

Het bestuurscollege van HOGENT besluit dat

DE BACHELOROPLEIDING IN DE ORTHOPEDAGOGIE

kwaliteitsvol onderwijs realiseert, dat zich op een internationaal en maatschappelijk relevant niveau bevindt.

Het bestuurscollege komt tot dit besluit op basis van een balansmoment uitgevoerd op 3 september 2020. Het statusrapport ter voorbereiding van dat balansmoment (interne publicatie) en het reflectieverslag over het balansmoment (interne en externe publicatie) maken integraal onderdeel uit van dit besluit.

HOGENT neemt dit besluit in toepassing van de Codex Hoger Onderwijs, in het bijzonder de artikelen II.122 en II.107/1 en op basis van haar regie voor de borging van de kwaliteit van haar opleidingen (BC/B/2017/ONDW/43520).

Het borgingsbesluit is geldig tot en met het academiejaar 2025-2026.

Gent

26 februari 2021

Paul Van Cauwenberge, voorzitter

**HO
GENT**

Orthopedagogie.

**Balansmoment
Reflectieverslag**

**HO
GENT**

Inhoud

Inleiding.....	2
1 De HOGENT-regie	3
1.1 Algemeen.....	3
1.2 Organisatiestructuur.....	4
1.3 Het balansmoment.....	4
2 De kwaliteit van de opleiding	5
2.1 Leerresultaten	5
2.2 Programma	6
2.3 Onderwijsgevenden.....	8
2.4 Voorzieningen en studiebegeleiding.....	10
2.5 Onderwijsleeromgeving.....	11
2.6 Beoordeling.....	12
2.7 Studieloopbaan	14
2.8 Publieke informatie.....	16
3 BIJLAGE 1: basisgegevens over de opleiding.....	17
4 BIJLAGE 2: samenstelling balansmoment.....	18

Inleiding

HOGENT borgt binnen een zesjaarlijkse cyclus de kwaliteit van haar opleidingen, dit aan de hand van een regie.

De regie is gericht op het realiseren en borgen van excellent onderwijs op vraag van het bestuur door de opleidingen in wisselwerking met de vakgroepen. Om het doel van de regie na te streven werd een organisatiestructuur uitgetekend, bestaande uit overlegplatformen, beleidsinstrumenten, opleidingsspecifieke instrumenten en kwaliteitszorginstrumenten.

Voorliggend reflectieverslag vormt de uitkomst van het balansmoment binnen de regie, wat een dialoog is tussen de opleiding, de decaan en een delegatie van het management van HOGENT over de kwaliteit van de opleiding. Het balansmoment vindt plaats op de overgang van de ene zesjaarlijkse kwaliteitscyclus naar de andere aan de hand van een statusrapport, geschreven door de dienst Kwaliteitsborging in samenwerking met VLUHR KZ.

Het reflectieverslag is opgebouwd volgens de kwaliteitskenmerken van een opleiding, zoals opgenomen in de Codex Hoger Onderwijs (artikel II.170/1) en het NVAO-beoordelingskader voor de instellingsreview (juli 2018).

Het reflectieverslag stelt per kwaliteitskenmerk de kwaliteitswaarborgen vast, geeft de afspraken van het balansmoment weer en omvat de adviezen van de balanscommissie. De afspraken en adviezen worden door de opleiding en de faculteit opgevolgd via het jaaractieplan van de opleiding en het convenant van de faculteit, dat periodiek met het bestuur wordt besproken.

Bij het reflectieverslag hoort een borgingsbesluit, waarbij het bestuur een uitspraak doet over de kwaliteit van de opleiding.

Paul Van Cauwenberge
Voorzitter

Koen Goethals
Algemeen directeur

1 De HOGENT-regie

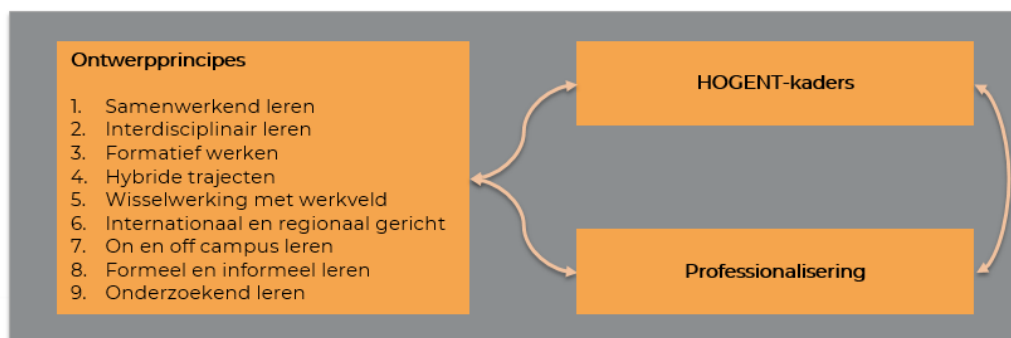
1.1 Algemeen

De HOGENT-regie voor de borging van de onderwijskwaliteit van de opleidingen is geënt op de strategische positionering van HOGENT, werkt aan de hand van een opdracht gesteld door een opdrachtgever en aangenomen door een opdrachtnemer.

Binnen de HOGENT-regie is het bestuur de opdrachtgever en zijn de faculteiten en de School of Arts, via hun opleidingen en vakgroepen, evenals het servicecenter, de opdrachtnemers.

Het voorwerp van de opdrachtgever-opdrachtnemer-relatie binnen de HOGENT-regie is het realiseren en borgen van excellent onderwijs. In de visie op onderwijs wordt het begrip excellent onderwijs geëxpliciteerd.

Het onderwijs aan HOGENT is...

De resultaten, die worden gemonitord en geëvalueerd, worden zichtbaar gesteld via een business intelligence en een digitaal portfolio van de opleidingen, die toegankelijk zijn voor geheel HOGENT. De evaluatie binnen de HOGENT-regie is in handen van het bestuur van HOGENT.

Het fundament van de HOGENT-regie is de PDCA-cyclus (plan – do – check – act) op opleidingsniveau, waardoor de regie zorgt voor pro-activiteit, planmatig beslissen en het continu verbeteren van de opleidingskwaliteit.

De HOGENT-regie is in lijn met de European Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG) en de decretale kwaliteitskenmerken van een opleiding.

1.2 Organisatiestructuur

Om het doel van de HOGENT-regie - het realiseren en borgen van excellent onderwijs - na te streven is een organisatiestructuur uitgetekend, steunend op:

- het onderwijsproces, zijnde de ontwikkeling en voortgang van het onderwijs, zoals vormgegeven door de opleidingscommissies in wisselwerking met de vakgroepen;
- een actieve betrokkenheid van:
  - interne en externe stakeholders;
  - onafhankelijke externe *peers* en experts;
- de twaalf clusters van producten en diensten ter ondersteuning van het onderwijsproces, door het servicecenter.

De organisatiestructuur van de HOGENT-regie ziet er als volgt uit:

1.3 Het balansmoment

Het balansmoment is een dialoog tussen de opleiding, de decaan en een delegatie van het management van HOGENT over de kwaliteitsaspecten van de opleiding en vindt plaats op de overgang van de ene zesjaarlijkse kwaliteitscyclus naar de andere. Tijdens dit balansmoment wordt aan de hand van de ESG en de kwaliteitskenmerken teruggeblikt op de behaalde resultaten, verbeteringsgericht gereflecteerd, aan ideeënvorming gedaan en vooruitgeblikt op de concrete toekomstplannen van de opleiding en van HOGENT met betrekking tot de opleiding.

2 De kwaliteit van de opleiding

2.1 Leerresultaten

De leerresultaten van de opleiding vormen een heldere en opleidingsspecifieke invulling van de internationale eisen met betrekking tot niveau, inhoud en oriëntatie

(Bron: NVAO, Kwaliteitszorgstelsel Vlaanderen 2019-2025, Beoordelingskader instellingsreview)

Voor het beoordelen van dit kwaliteitskenmerk is gekeken naar:

- de vertaling van de domeinspecifieke leerresultaten in opleidingsspecifieke leerresultaten en de afstemming van die leerresultaten op de onderwijsvisie van HOGENT;
- de aansluiting van de opleidingsspecifieke leerresultaten op de actuele eisen van het beroepenveld;
- de doorvertaling van de opleidingsspecifieke leerresultaten in doelstellingen op het niveau van de opleidingsonderdelen;
- de aanbevelingen van de visitatiecommissie die plaatsvond op 6-8 oktober 2009 en geformuleerd in het rapport van 22 maart 2011;
- de acties die voortkwamen uit de rondgang langs verschillende opleidingen in Vlaanderen die plaatsvond in het academiejaar 2018-2019 met het oog op het verzamelen van input omtrent het nieuwe bachelorproefconcept.

Voor dit kwaliteitskenmerk zijn onderstaande **kwaliteitswaarborgen** vastgesteld.

- De opleiding zet in op visieontwikkeling met het hele team. De opleiding gaat uit van een eigen visie op het beroep van de praktijkgerichte orthopedagoog, die ze heeft neergeschreven in een heldere en wetenschappelijk onderbouwde visietekst. De visietekst vormt de basis van het opleidingsprofiel.
- De opleiding heeft het domeinspecifiek leerresultatenkader geconcretiseerd in opleidingsspecifieke (deel)leerresultaten en een opleidingsspecifiek leerresultaat toegevoegd.
- De leerresultaten zijn opgesteld vanuit de opleidingsvisie, diverse kaders (ICOM, onderwijsvisie HOGENT, *future proof skills*, competentieprofiel inclusie, competentieprofiel mediawijs, allerhande beleidsteksten) en focusgroepgesprekken en interviews met alumni, werkveld, beroepsverenigingen en interne en externe experts. Op die manier voldoen de leerresultaten aan de actuele eisen gesteld door het vakgebied en het beroepenveld.
- De opleiding bewaakt de implementatie en de graduele opbouw van de (deel)leerresultaten in het leerresultaatlijnoverleg.

Voor dit kwaliteitskenmerk worden onderstaande **afspraken** geformuleerd.

- De opleiding zal prioritair werk maken van de vertaling van de leerresultaten in doelstellingen op het niveau van de opleidingsonderdelen.
- De opleiding zal eveneens prioritair werk maken van de opmaak van een TOPTOC (tabel opleidingsprogramma, tabel onderwijsconcept) waarin het geheel van leerresultaten, doelstellingen op niveau van de opleidingsonderdelen, werkvormen en evaluatievormen worden samenbracht.

2.2 Programma

Het curriculum van de opleiding sluit aan bij de meest recente ontwikkelingen in het vakgebied, houdt rekening met de ontwikkelingen in het werkveld en is maatschappelijk relevant

(Bron: NVAO, Kwaliteitszorgstelsel Vlaanderen 2019-2025, Beoordelingskader instellingsreview)

Voor het beoordelen van dit kwaliteitskenmerk is gekeken naar:

- de toepassing van de HOGENT-procedure voor curriculumontwikkeling (PROC/AD/OND/010);
- de vertaling van het onderwijsconcept en het opleidingsprofiel in het programma;
- de betrokkenheid van de studenten van de opleiding en de werkveldcommissie bij het vormgeven van het programma;
- de studeerbaarheid van het programma;
- de internationale dimensie van het programma;
- de verankering van de bachelorproef en de stage in het programma;
- de aanbevelingen van de visitatiecommissie die plaatsvond op 6-8 oktober 2009 en geformuleerd in het rapport van 22 maart 2011;
- de acties die voortkwamen uit de rondgang langs verschillende opleidingen in Vlaanderen die plaatsvond in het academiejaar 2018-2019 met het oog op het verzamelen van input omtrent het nieuwe bachelorproefconcept.

Voor dit kwaliteitskenmerk zijn onderstaande **kwaliteitswaarborgen** vastgesteld.

- De opleiding heeft op vraag van HOGENT het Masterplan Orthopedagogie uitgewerkt. De uitwerking van het masterplan leidde tot een vernieuwd bachelorproefconcept, de uitbouw van expertisegroepen en een nieuw onderwijsconcept.
- De opleiding volgt de HOGENT-procedure (PROC/AD/OND/010) voor curriculumontwikkeling. De opleiding doorloopt de procedure op een gestructureerde en systematische wijze en zet hierbij in op teamvorming, betrokkenheid van en gedragenheid door de onderwijsgevendenden.
- Het opleidingsprofiel en het onderwijsconcept zijn zichtbaar in de inhoud en de vormgeving van het programma. In de opleiding staat de orthopedagogische grondhouding en de vier beroepseigen kernkarakteristieken centraal. Het onderwijsconcept van de opleiding zet in op een graduele opbouw van de vijf leerresultaatlijnen waarbij de opleiding authentieke leercontexten en projectgestuurd onderwijs inzet.
- Het werkveld is structureel en systematisch betrokken bij de vormgeving van het programma middels de werkveldcommissie, die twee keer per jaar samenkomt en op een efficiënte wijze de gedachtewisseling tussen het werkveld en de opleiding faciliteert. De opleiding werkt daarnaast in verschillende opleidingsonderdelen, projecten, de stage en de bachelorproef nauw samen met het orthopedagogische werkveld. De samenwerking leidt tot een actueel programma.
- De opleiding hecht belang aan studentenparticipatie. De studenten zijn betrokken in de opleidingscommissie en worden, op basis van hun eigen interesses, betrokken bij verschillende projecten (bijvoorbeeld rond curriculumontwikkeling, studentenbegeleiding+ en diversiteit) binnen de opleiding.
- De opleiding peilt naar de studeerbaarheid van het programma middels bevestigingen en focusgesprekken. De studenten ervaren het programma als studeerbaar.
- De instap- en doorgroeistage nemen een centrale plaats in binnen de opleiding. De opleiding heeft een leidraad voor de stage uitgewerkt. De leidraad bestaat uit een

versie voor de student, een versie voor de hogeschoolbegeleider en een versie voor de mentor.

- De bachelorproef, vormgegeven vanuit een vernieuwd concept, leidt tot diverse output en wordt uitgevoerd in co-creatie met het orthopedagogisch werkveld. De nexus onderwijs-onderzoek is een belangrijk kenmerk van de bachelorproef. De opleiding communiceert de verwachtingen van de bachelorproef ten aanzien van studenten, promotoren, stuurgroepen en projectaanvragers onder andere via een uitgeschreven leidraad.
- De aandacht voor internationalisering zit structureel ingebed in het programma met het oog op het behalen van mobiele diploma's. Dit omvat eveneens een voorbereidend en afrondend begeleidingstraject voor studenten die in het buitenland willen gaan studeren. De opleiding biedt ook korte mobiliteiten aan.

Voor dit kwaliteitskenmerk worden onderstaande **afspraken** geformuleerd.

- De opleiding werkt reeds goed samen met het orthopedagogische werkveld in verschillende opleidingsonderdelen en middels de werkveldcommissie. Toch ervaart de opleiding dat deze samenwerking een hoge inspanning vergt van het werkveld. Daarom zal de opleiding tijdens het academiejaar 2021-2022 de samenwerking met het werkveld herdenken zodat er meer toegevoegde waarde wordt gecreëerd voor het werkveld.
- De opleiding biedt haar programma ook via afstandsonderwijs aan en wordt daarbij geconfronteerd met specifieke problemen. De opleiding zal op basis van een analyse van de instroom en de doorstroom een onderwijsvisie en onderwijsconcept voor afstandsonderwijs ontwikkelen waarbij rekening wordt gehouden met de visie rond levenslang leren.
- De opleiding zal het vernieuwde bachelorproefconcept evalueren met inbreng van alle betrokkenen en indien nodig bijsturen mede aan de hand van de vernieuwde visie, het vernieuwde onderwijsconcept en het vernieuwde programma.
- De opleiding zal met het oog op een verhoogde internationale studenteninstroom een internationaal semester uitwerken.

Voor dit kwaliteitskenmerk worden onderstaande **aanbevelingen** geformuleerd.

- De studenten van de opleiding worden in het algemeen generalistisch opgeleid terwijl het werkveld ook een zeker specialisme verwacht. Ook binnen de opleiding gaan er zowel bij onderwijsgevendenden als bij studenten steeds meer stemmen op om in het derde jaar meer specialisatie in te bouwen op het vlak van de omgang met diverse doelgroepen en het hanteren van verschillende methodieken. De balanscommissie beveelt de opleiding aan om snel een keuze te maken, de gemaakte keuze te expliciteren in het onderwijsconcept en te verankeren in het curriculum.
- De cijfergegevens tonen aan dat internationalisering in de opleiding is ingebed, maar sinds het academiejaar 2015-2016 is de trend dalend. De balanscommissie beveelt de opleiding aan om de situatie consequent te monitoren en gepaste maatregelen te nemen vanuit de visie op internationalisering die geïntegreerd is in het onderwijsconcept.

2.3 Onderwijsgevenden

De voor de opleiding ingezette docenten bieden de studenten optimaal de mogelijkheid om de leerresultaten te behalen

(Bron: NVAO, Kwaliteitszorgstelsel Vlaanderen 2019-2025, Beoordelingskader instellingsreview)

Voor het beoordelen van dit kwaliteitskenmerk is gekeken naar:

- de kwantiteit van de onderwijsgevenden;
- de kwaliteit van de onderwijsgevenden;
- de werving van de onderwijsgevenden;
- de tewerkstelling van de onderwijsgevenden in het werkveld;
- de professionalisering van de onderwijsgevenden;
- de aanbevelingen van de visitatiecommissie die plaatsvond op 6-8 oktober 2009 en geformuleerd in het rapport van 22 maart 2011;
- de acties die voortkwamen uit de rondgang langs verschillende opleidingen in Vlaanderen die plaatsvond in het academiejaar 2018-2019 met het oog op het verzamelen van input omtrent het nieuwe bachelorproefconcept.

Voor dit kwaliteitskenmerk zijn onderstaande **kwaliteitswaarborgen** vastgesteld.

- De opleiding beschikt over een gekwalificeerd team van onderwijsgevenden. Het team dekt de diversiteit van het werkveld goed af.
- De meeste onderwijsgevenden hebben goede contacten in het werkveld, zijn actief in de besturen van zorginstellingen of koepelverenigingen, en/of doen aan onderzoek of dienstverlening.
- De werving en het onthaal van nieuwe onderwijsgevenden gebeurt via de vakgroep Orthopedagogiek, in nauw overleg met de opleidingsvoorzitter. Nieuw aangestelde onderwijsgevenden krijgen vanuit de vakgroep een peter/meter toegewezen en worden ingebed in een expertisegroep zodat ze snel hun weg vinden in het grote team.
- De vakgroep Orthopedagogiek maakt ruimte voor professionalisering. De professionalisering is vraag- en aanbodgestuurd. De onderwijsgevenden maken actief gebruik van het aanbod.
- De opleiding kan rekenen op een sterke onderzoeksgroep waardoor de nexus onderwijs-onderzoek wordt versterkt. De middelen voorzien voor onderzoek en dienstverlening door de vakgroep Orthopedagogiek bedragen ongeveer 10% van de personeelsmiddelen voor onderwijsgevenden.
- De opleiding zet in op teamwerking en interprofessionele samenwerking. De opleiding heeft verschillende inhoudelijke processen uitgezet waarbinnen in kleine teams wordt gewerkt. Voorbeelden zijn de curriculumstuurgroep, het team internationalisering, het team stage en de expertisegroepen in het kader van het nieuwe bachelorproefconcept. De opleiding stimuleert de onderwijsgevenden zo om een actieve rol op te nemen in de kwaliteitscultuur van de opleiding. De opleidingscommissie fungeert als denktank en toetssteen voor het gevoerde beleid.

Voor dit kwaliteitskenmerk wordt onderstaande **afspraak** geformuleerd.

- De onderwijsgevenden van de opleidingen ervaren een hoge werkbelasting. Door de grote studentengroepen neemt de begeleiding en coaching van de praktijkgerichte opleidingsonderdelen een proportioneel groot aandeel in van de personele middelen. Hierdoor is er weinig ruimte voor andere werk- en evaluatievormen die een intensieve begeleiding vragen. De opleiding zal de specifieke noden in kaart brengen zodat met het nieuwe departement Sociaal-Agogisch Werk (DSA) gepast en transparant beleid

kan worden gevoerd opdat de groei van de middelen in lijn komt te liggen met de groeiende studentenaantallen.

Voor dit kwaliteitskenmerk wordt onderstaande **aanbeveling** geformuleerd.

- Verschillende onderwijsgevendenden zijn actief in besturen van voorzieningen of koepelverenigingen. De betrokkenheid hierbij van de onderwijsgevendenden gebeurt doorgaans op individuele basis via het eigen netwerk en/of de uitgebouwde expertise. De balanscommissie beveelt de opleiding aan om de verschillende activiteiten in kaart te brengen en op basis hiervan beleid te voeren.

2.4 Voorzieningen en studiebegeleiding

De opleiding biedt studenten adequate en gemakkelijk toegankelijke voorzieningen en studiebegeleiding

(Bron: NVAO, Kwaliteitszorgstelsel Vlaanderen 2019-2025, Beoordelingskader instellingsreview)

Voor het beoordelen van dit kwaliteitskenmerk is gekeken naar:

- het onthaal van de studenten;
- de materiële voorzieningen om het programma te realiseren;
- de studiebegeleiding;
- de trajectbegeleiding;
- de aanbevelingen van de visitatiecommissie die plaatsvond op 6-8 oktober 2009 en geformuleerd in het rapport van 22 maart 2011;
- de acties die voortkwamen uit de rondgang langs verschillende opleidingen in Vlaanderen die plaatsvond in het academiejaar 2018-2019 met het oog op het verzamelen van input omtrent het nieuwe bachelorproefconcept.

Voor dit kwaliteitskenmerk zijn onderstaande **kwaliteitswaarborgen** vastgesteld.

- Het onthaal van nieuwe studenten verloopt vlot. De opleiding heeft geïnvesteerd in een aantrekkelijke website met videomateriaal en getuigenissen van studenten en alumni.
- De studenten kunnen doorheen de opleiding terecht bij de studiebegeleider, de studietrajectbegeleider, de studentenbegeleider+ (SB+), het monitoraat en de onderwijsgevendenden.
- De opleiding heeft veel aandacht voor zorg. De onderwijsgevendenden staan dicht bij de studenten, de drempels zijn laag, de coaching is waardierend en er heerst een open feedbackcultuur.
- De opleiding heeft voldoende materiële voorzieningen om het programma te realiseren.

Voor dit kwaliteitskenmerk worden onderstaande **afspraken** geformuleerd.

- Om vaardigheden in kleinere groepen aan te leren en te oefenen, maakt de opleiding in (het nieuwe) gebouw T gebruik van crea-ruimtes en het skills lab.
- De studenten ervaren een nood aan taalondersteuning tijdens het werken aan de bachelorproef. De onderwijsgevendenden beantwoorden die nood door studenten feedback te geven op taal- en schrijffouten, zonder hierop te quoteren. De opleiding zal haar taalbeleid verder ontwikkelen en afstemmen op de initiatieven die HOGENT-breed genomen worden.

Voor dit kwaliteitskenmerk wordt onderstaande **aanbeveling** geformuleerd.

- De opleiding wil graag middelen investeren in digitalisering om zo het onderwijs in grote groepen efficiënter te organiseren. De balanscommissie adviseert de opleiding om de noden en wensen te inventariseren, te zoeken naar good practices en samen met het departement gepast beleid te voeren.

2.5 Onderwijsleeromgeving

De onderwijs-leeromgeving stimuleert de studenten om een actieve rol te spelen in het leerproces en draagt bij tot een vlotte studievoortgang

(Bron: NVAO, Kwaliteitszorgstelsel Vlaanderen 2019-2025, Beoordelingskader instellingsreview)

Voor het beoordelen van dit kwaliteitskenmerk is gekeken naar:

- de authenticiteit van de leeromgeving;
- het evenwicht tussen theorie en praktijk;
- de werkvormen: het evenwicht tussen hoorcolleges en activerende werkvormen;
- de leermaterialen;
- de aanbevelingen van de visitatiecommissie die plaatsvond op 6-8 oktober 2009 en geformuleerd in het rapport van 22 maart 2011;
- de acties die voortkwamen uit de rondgang langs verschillende opleidingen in Vlaanderen die plaatsvond in het academiejaar 2018-2019 met het oog op het verzamelen van input omtrent het nieuwe bachelorproefconcept.

Voor dit kwaliteitskenmerk zijn onderstaande **kwaliteitswaarborgen** vastgesteld.

- De opleiding kent in overeenstemming met haar onderwijsconcept een goed evenwicht tussen theorie en praktijk. Doorheen de opleiding wordt het aandeel praktijkgerichte opleidingsonderdelen gradueel opgebouwd. Het aandeel theoretisch gerichte opleidingsonderdelen maakt de tegenovergestelde beweging.
- De opleiding stimuleert de studenten middels zelfreflectie een actieve rol op te nemen in het managen van het eigen leertraject. Ze leren vanaf het eerste modeltraject reflecteren vanuit een wetenschappelijk kader en krijgen hierop feedback van de onderwijsgeevenden.
- De opleiding is sterk praktijkgericht en zet in op authentiek onderwijs. De opleiding omvat verschillende practica en twee stageperiodes. Het werkveld wordt in meerdere opleidingsonderdelen actief betrokken.
- De leermaterialen zijn divers. De studenten zijn hierover tevreden.

Voor dit kwaliteitskenmerk worden onderstaande **afspraken** geformuleerd.

- De opleiding werkt in het kader van de programmahervorming een nieuw onderwijsconcept uit en verzamelde hiervoor de input van de onderwijsgeevenden. Op korte termijn zal de opleiding ook de studenten betrekken.
- De opleiding zal haar visie op onderzoek en dienstverlening, interprofessioneel werken, duaal leren, netwerkondersteuning en *blended learning* expliciteren in haar onderwijsconcept.
- Om de begeleiding van de stage te faciliteren, maakte de opleiding in het verleden gebruik van de digitale tool E-coach via het ETOS-platform. Deze tool ondersteunde de studenten bij het verwerven, inoefenen en evalueren van en excelleren in leerdoelen. De opleiding gebruikt deze tool momenteel niet meer. De opleiding zal van start gaan met een alternatief.

Voor dit kwaliteitskenmerk wordt onderstaande **aanbeveling** geformuleerd.

- De opleiding verzamelt feedback bij de studenten over de kwaliteit van het leermateriaal. Een *peerreview* van de leermaterialen vindt echter niet plaats. De balanscommissie beveelt aan om een systematische en gestructureerde *peerreview* van het leermateriaal te organiseren. Ook de studenten en het werkveld kunnen bij die *peerreview* worden betrokken. De balanscommissie moedigt eveneens de idee van de opleiding aan om onderwijsgeevenden elkaars lessen te laten bijwonen.

2.6 Beoordeling

De beoordeling van studenten weerspiegelt het leerproces en concretiseert de beoogde leerresultaten

(Bron: NVAO, Kwaliteitszorgstelsel Vlaanderen 2019-2025, Beoordelingskader instellingsreview)

Voor het beoordelen van dit kwaliteitskenmerk is gekeken naar:

- de toepassing van het evaluatiebeleid van HOGENT (BC/B/2017/ONDW/56392);
- de afstemming van de evaluatievormen op de gehanteerde werkvormen en de beoogde leerresultaten;
- de toepassing van peerreview in het kader van evaluatie: opmaken van examenvragen, *rubrics*, verbeter sleutels, ...
- de aanbevelingen van de visitatiecommissie die plaatsvond op 6-8 oktober 2009 en geformuleerd in het rapport van 22 maart 2011;
- de acties die voortkwamen uit de rondgang langs verschillende opleidingen in Vlaanderen die plaatsvond in het academiejaar 2018-2019 met het oog op het verzamelen van input omtrent het nieuwe bachelorproefconcept.

Voor dit kwaliteitskenmerk zijn onderstaande **kwaliteitswaarborgen** vastgesteld.

- De opleiding implementeert het evaluatiebeleid van HOGENT via de uitvoering van haar onderwijsconcept. De opleiding evalueert holistisch en zet de evaluatie in als een leermiddel. De studenten krijgen doorheen het programma zicht op hun studievoortgang via tussentijdse evaluaties, feedback, intervisie en supervisie.
- De opleiding betreft voor verschillende opleidingsonderdelen het werkveld bij de evaluatie.
- De toetsing van de bachelorproef en de stage gebeurt met aandacht voor proces- en productevaluatie en met inbreng van het werkveld.
- Bij de toetsing van de bachelorproef is er aandacht voor zowel de individuele als de groepsprestatie van de student.
- De verwachtingen ten aanzien van de studenten en de richtlijnen omtrent de toetsing van de stage en de bachelorproef staan neergeschreven in een leidraad, die wordt toegelicht tijdens de werkcolleges. De opleiding werkt in de evaluatie met een evaluatiekaart met heldere criteria.
- De onderwijsgevenden waken in de evaluatiecommissie 'twijfel-onvoldoende' over de studievoortgang van de studenten in het kader van de bachelorproef en de stage.
- De wijze van toetsen is transparant. De studenten zijn hierover tevreden. De organisatie van vrijblijvende proefexamens en monitoraatsessies voor verschillende opleidingsonderdelen die voorbereiden op het examen dragen hiertoe bij.
- Een *peerreview* van de toetsen gebeurt door de onderwijsgevenden die samen verantwoordelijk zijn voor een opleidingsonderdeel.

Voor dit kwaliteitskenmerk wordt onderstaande **afpraak** geformuleerd.

- Hoewel de opleiding een mix van evaluatievormen hanteert, is het aandeel schriftelijke toetsing omwille van de grote studentengroepen eerder groot. De opleiding zal inzetten op een grotere variatie, bijvoorbeeld door de introductie van meer digitale toetsvormen.

Voor dit kwaliteitskenmerk worden onderstaande **aanbevelingen** geformuleerd.

- De balanscommissie beveelt een systematische en gestructureerde *peerreview* van de evaluatiematerialen aan waarbij ze de studenten en het werkveld betreft.

- Een aantal studenten maakt de stage van het derde modeltraject niet af omwille van persoonlijke redenen of omwille van het feit dat de complexe leerdoelen (betreffende interpersoonlijke relaties) niet werden bereikt. Veelal kregen deze studenten eerder het voordeel van de twijfel tijdens de instapstage in het tweede modeltraject. Een andere verklaring hiervoor is het feit dat sommige studenten niet optimaal blijken te functioneren in de context van de gekozen doelgroep. De balanscommissie beveelt de opleiding aan dit gericht aan te pakken en te zoeken naar gepaste maatregelen zoals het inbouwen van duidelijke evaluatiecriteria in het tweede modeltraject die ervoor zorgen dat er niet meer hoeft te worden uitgegaan van het voordeel van de twijfel.

2.7 Studieloopbaan

De opleiding verstrekt volledige en gemakkelijk leesbare informatie over alle fasen van de studieloopbaan

(Bron: NVAO, Kwaliteitszorgstelsel Vlaanderen 2019-2025, Beoordelingskader instellingsreview)

Voor het beoordelen van dit kwaliteitskenmerk is gekeken naar:

- het instroomprofiel van de opleiding;
- de studievoortgang van de studenten;
- de uitstroom van de studenten naar het werkveld en vervolgopleidingen;
- de aanbevelingen van de visitatiecommissie die plaatsvond op 6-8 oktober 2009 en geformuleerd in het rapport van 22 maart 2011;
- de acties die voortkwamen uit de rondgang langs verschillende opleidingen in Vlaanderen die plaatsvond in het academiejaar 2018-2019 met het oog op het verzamelen van input omtrent het nieuwe bachelorproefconcept.

Voor dit kwaliteitskenmerk zijn onderstaande **kwaliteitswaarborgen** vastgesteld.

- De opleiding heeft een goed zicht op de studieloopbaan van haar studenten en heeft de nodige instrumenten om de studenten te informeren tijdens de studieloopbaan.
- In het kader van de kwaliteitsbewaking analyseert en bespreekt de opleidingscommissie de resultaten van de studentenbevragingen en de kerncijfers m.b.t. instroom, doorstroom en uitstroom van studenten. De opleiding heeft zicht op de kerncijfers en voert op basis hiervan gepast beleid.

Voor dit kwaliteitskenmerk worden onderstaande **afspraken** geformuleerd.

- In tegenstelling tot de brede en diverse tewerkstellingsmogelijkheden is de diversiteit van de instroom van de opleiding eerder beperkt. De opleiding detecteert de nood aan meer mannelijke studenten, studenten met een migratieachtergrond en studenten uit kansarme omgevingen. De opleiding zal hiervoor een strategische denkoefening opzetten en zal hieraan in de communicatie en werving van studenten bijzondere aandacht besteden.
- De laatste alumnibevraging dateert van 2013. De opleiding zal een volgende kwantitatieve bevraging van de alumni organiseren in 2020-2021.

Kerncijfers m.b.t. instroom, doorstroom en uitstroom van studenten

- ✓ Instroom
  - ✓ Het aantal inschrijvingen in het academiejaar 2019-2020 bedraagt 1370.
  - ✓ Het betreft een sterk vrouwelijke opleiding: 83,4% vrouwen en 16,6% mannen.
  - ✓ De vooropleidingen in het secundair onderwijs zijn voornamelijk technisch secundair onderwijs (49,7%) en algemeen secundair onderwijs (42,7%).
  - ✓ Het aantal niet-generatiestudenten is de voorbije academiejaren ongeveer gelijk gebleven; er zijn in vergelijking met de HOGENT-benchmark meer generatiestudenten die zich inschrijven voor deze opleiding.
- ✓ Doorstroom
  - ✓ Het studierendement of de verhouding tussen het aantal opgenomen en verworven studiepunten: gezien over een periode van vier academiejaren lag het studierendement van de opleiding orthopedagogie boven het HOGENT-resultaat. Het studierendement van niet-generatiestudenten

(instroom eerstejaars) ligt hoger dan dat van generatiestudenten, wat gelijklopend is met het resultaat van HOGENT.

- ✓ In het academiejaar 2018-2019 behaalde 39,4% van de generatiestudenten een studierendement van 100%. Dit is merkelijk hoger dan de 28% van de HOGENT-benchmark.
- ✓ **Uitstroom**
  - ✓ Wat betreft de ongekwalficeerde uitstroom (studiestakers zonder diploma) ligt de uitval na de eerste inschrijving in de opleiding voor de academiejaren 2016-2017, 2017-2018 en 2018-2019 lager dan het HOGENT-resultaat (33,6% versus 39% voor het academiejaar 2018-2019). Dat beeld is gelijkaardig wat betreft de uitval na de tweede inschrijving in de opleiding (15,9% versus 20,1% voor het academiejaar 2018-2019). Na een derde inschrijving in de opleiding bedraagt de uitval 3,5% (academiejaar 2018-2019) – de helft van het HOGENT-resultaat (7%). Na een vierde inschrijving ligt in academiejaar 2018-2019 de uitval in de opleiding opnieuw lager dan het HOGENT-resultaat, namelijk 5,1% versus 9,3%.
  - ✓ De gemiddelde duur tot het behalen van het diploma van de opleiding bedraagt voor de studenten die als generatiestudent begonnen zijn 3,48 jaar (academiejaar 2018-2019). Dit is de voorbije zeven academiejaren op één uitzondering na elk academiejaar lager dan het resultaat van HOGENT.

2.8 Publieke informatie

Informatie over de kwaliteit van de opleiding is publiek toegankelijk
(Bron: NVAO, Kwaliteitszorgstelsel Vlaanderen 2019-2025, Beoordelingskader instellingsreview)

De opleiding communiceert zowel intern als extern over haar kwaliteit.

Intern gebeurt dat via het Hnet:

<https://opleidingskwaliteit.hogent.be/orthopedagogie/>

Extern gebeurt dat via de website:

<https://www.hogent.be/opleidingen/bachelors/orthopedagogie/>

<https://www.hogent.be/dit-is-hogent/beleid/>

Voor dit kwaliteitskenmerk wordt onderstaande **afspraken** geformuleerd.

- Het documentenbeheer in het opleidingsportfolio op het Hnet oogt voor de buitenstaander niet altijd even overzichtelijk – zo is het voor sommige documenten onduidelijk wat hun huidige status is. Dit is echter grotendeels te wijten aan de dynamische en participatieve manier waarop de opleiding vormgeeft aan haar curriculumhervorming. De opleiding zal het opleidingsportfolio op een transparante en navolgbare wijze aanvullen.

3 BIJLAGE 1: basisgegevens over de opleiding

Graad, kwalificatie en specificatie van de graad

- ✓ Professionele bachelor in de orthopedagogie

Kengetallen

- ✓ <https://data-onderwijs.vlaanderen.be/opleiding-in-cijfers/fiche.aspx?opl=108&OV=2819>

Afstudeerrichtingen

- ✓ Geen

Vestiging(en)

- ✓ De opleiding wordt aangeboden op de vestigingsplaats Gent

Onderwijstaal

- ✓ De onderwijstaal gebruikt in de opleiding: Nederlands

Studieomvang

- ✓ Het aantal studiepunten dat aan de opleiding wordt toegekend: 180

Studiegebied

- ✓ Het studiegebied waarin de opleiding wordt aangeboden: sociaal agogisch werk

Titels voor houders van de graad van de opleiding

- ✓ Bachelor

Domeinspecifieke en leerresultaten

- ✓ De domeinspecifieke leerresultaten werden door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) gevalideerd op 13/07/2015.
- ✓ https://app.akov.be/pls/pakov/f?p=VLAAMSE_KWALIFICATIESTRUCTUUR:OND_ERWIJSKWALIFICATIE:::::P1030_OK_DOSSIER_ID:285

Opleidingsspecifieke leerresultaten

- ✓ De opleiding heeft de domeinspecifieke leerresultaten vertaald in opleidingsspecifieke leerresultaten (OLR). De opleidingsspecifieke leerresultaten zijn ondergebracht in vijf leerresultaatlijnen en opgedeeld in deelleerresultaten.
- ✓ <https://www.hogent.be/opleidingen/bachelors/orthopedagogie/>

4 BIJLAGE 2: samenstelling balansmoment

Het balansmoment vond plaats op donderdag 3 september 2020 op campus Schoonmeersen.

Delegatie van de opleiding

- Claudia Claes: decaan van de faculteit Mens en Welzijn
- Goedele De Nil: opleidingsvoorzitter
- Katia Perquy: vakgroepvoorzitter orthopedagogie
- Alexandra Danneels: stafmedewerker Onderwijsontwikkeling

Delegatie van het management

- Koen Goethals: algemeen directeur
- Dennis Cluydts: directeur Onderwijs
- Marc D'havé: diensthoofd Kwaliteitsborging

Verslaggevers

- Andreas Smets: beleidsadviseur kwaliteitszorg VLUHR
- Veerle Heynssens: stafmedewerker Kwaliteitsborging